

PROJEKTNA STUDIJA

Mapiranje kreativnih i kulturnih industrija u Republici Hrvatskoj

NARUČITELJ ISTRAŽIVANJA

**HRVATSKI KLASTER
KONKURENTNOSTI
KREATIVNIH
I KULTURNIH
INDUSTRIJA**

STUDIJU FINANCIRALI

Ministarstvo gospodarstva
HDS ZAMP
Zadarska županija
ZAPRAF

STUDIJU IZRADILI

dr.sc. Ivana Rašić Bakarić
dr.sc. Katarina Bačić
dr.sc. Ljiljana Božić

2,3% UDJELA U HRVATSKOM BRUTO DOMAĆEM PROIZVODU

Bruto dodana vrijednost ovih industrija u godini 2012. iznosila je

6,3
MILIJARDI
KUNA

=

2,3%
BDP-A
REPUBLIKE
HRVATSKE

KREATIVNE I KULTURNE
INDUSTRIJE U BDP-U U
HRVATSKOJ VEĆI SU OD

- drvne industrije i industrije namještaja - 0,8 %
- kemijske industrije i industrije plastike i gume - 1,1 %
- tekstilne industrije i industrije odjeće - 0,7 %
- farmaceutske industrije - 1 %

3,0%

UKUPNOGA BROJA ZAPOSLENIH U HRVATSKOJ

Broj zaposlenih u kreativnim i kulturnim industrijama potkraj 2014. godine

**42.212
OSOBA**

Pod-sektori kulturnih i kreativnih industrijama s većim doprinosom sektorskome BDP-u, ujedno su i pod-sektori s većim udjelom u sektorskoj zaposlenosti (izuzev umjetnosti):

- izdavaštvo 21,1 %
- oglašavanje i tržišno komuniciranje 14 %
- elektronički mediji 12,8 %
- muzeji, galerije i knjižnice 11,2 %
- IT, računalne igre i novi mediji 10,4 %

41,1%

KREATIVNIH PROFESIONALACA U KREATIVNIM I KULTURNIM INDUSTRIJAMA

Koristeći upravo podatke o zaposlenima, procijenjen je doprinos kreativne ekonomije u Hrvatskoj, zbrajanjem ukupnoga broja zaposlenih u kulturnim i kreativnim industrijama i broja kreativnih radnika u ostatku gospodarstva, slijedeći time britanski metodološki pristup i pristup Eurostata. Prema tome obuhvatu ukupan broj zaposlenih iznosi 124.304 ili 8,9% ukupne zaposlenosti u 2014.-od toga 33% u kulturnim i kreativnim industrijama i 66% (zaposlenih u kreativnim zanimanjima) u ostatku gospodarstva.

KREATIVNI PROFESIONALCI: VELIK UDIO VISOKOOBRAZOVANIH MIKRO-PODUZETNIKA

Među zaposlenima u kreativnim zanimanjima, u usporedbi s zaposlenima u ostalim zanimanjima u godini 2014., nešto je veći udio muškaraca, povoljnija je obrazovna struktura zbog relativno većeg udjela osoba sa završenim najmanje tercijarnim stupnjem obrazovanja, veći je udio samozaposlenih osoba i učestaliji su radni angažman i putem netipičnih oblika zaposlenja (na osnovi ugovora od djelu i autorskog ugovora). Jak poduzetnički potencijal osoba u kreativnim zanimanjima vidljiv je i iz slijedećih podataka: osobe u kreativnim zanimanjima češće su zaposlene na upravljačkim pozicijama, a rjeđe se zapošljavaju u javnom sektoru.

POSLOVNI SUBJEKTI U KREATIVNIM I KULTURNIM INDUSTRIJAMA: 5,7% UDJELA U UKUPNOME BROJU POSLOVNIH SUBJEKATA I 2,4% UDJELA U UKUPNIM PRIHODIMA U HRVATSKOJ

Gotovo 60% poslovnih subjekata u kreativnim i kulturnim industrijama registrirano je u pod-sektorima:

- oglašavanje 18,5%
- umjetnost 16,5%
- izdavaštvo 13,9%
- arhitektura 10,1%

5,7%

ukupnog broja poslovnih subjekata hrvatskog gospodarstva u 2013. godini

Poduzeća u kreativnim i kulturnim industrijama (4,2 zaposlenika) znatno su manja od hrvatskoga prosjeka (8,1 zaposlenika), a to govori o velikoj usitnjenoći strukture kreativnih i kulturnih industrij u Hrvatskoj. Značenje doprinosa poslovnoga sektora kreativnih i kulturnih industrija gospodarstvu vidljivo je u podacima o prihodima i bruto dodanoj vrijednosti. Poslovni sektor kreativnih i kulturnih industrij je u 2013. godini ostvario približno 15 milijardi kuna prihoda ili 2,4% ukupnoga prihoda svih poduzeća u Hrvatskoj i 4,6 milijardi kuna bruto dodane vrijednosti ili 3,5% bruto dodane vrijednosti svih poduzeća u Hrvatskoj.

KONKURENTNE KULTURNE I KREATIVNE INDUSTRIJE

Kreativne i kulturne industrie u Hrvatskoj pokazale su se otpornijima na recesiju od ostatka gospodarstva udio bruto dodane vrijednosti koju ostvaruju poduzeća kreativnih i kulturnih industrij u hrvatskom gospodarstvu povećala se s 3,2% u 2009. godini na 3,5% u 2013. godini. Pritom najveći rast bruto dodane vrijednosti ostvaruju pod-sektori arhitektura, računalni programi (osobito izvozno-usmjerena proizvodnja računalnih igara), igre i novi mediji, oglašavanje, muzeji, knjižnice i baština, film i fotografija.

KREATIVNE I KULTURNE INDUSTRIJE KAO NOVI SEKTOR U HRVATSKOME GOSPODARSTVU

Studijom je određen obuhvat kreativnih i kulturnih industrija – radi se o 45 djelatnosti koje su prepoznate kao ključne sastavnice, i to na osnovi pregleda metodologija i obuhvata u vodećim europskim gospodarstvima i na osnovi konzultativnog i participativnog pristupa s predstvincima Hrvatskog klastera konkurentnosti kreativnih i kulturnih industrija. Postavljanjem definicije i obuhvata kreativnih i kulturnih industrija u Hrvatskoj, one postaju prepoznatljiv sektor, a njihov ekonomski doprinos hrvatskome gospodarstvu mjerljiv.

-postoji značajan prostor za ekspanziju sektora i dinamiziranje aktivnosti (a time i za povećanje zaposlenosti)

-izražen je poduzetnički i upravljački potencijal kreativnih profesionalaca koji su nositelji aktivnosti u sektoru

-unatoč percepciji prema kojoj je ovaj sektor (osobito kulturne industrije) ovisan o javnom financiranju, podaci o porastu broju poduzeća govore o prepoznatom ekonomskom potencijalu ovoga sektora među poduzetničkom populacijom;

STUDIJOM SU UTVRĐENI SLIJEDEĆE POTREBE I POTENCIJALI SEKTORA:

kreativni potencijal sektora i transformacijska snaga sektora mogu biti osnova veće suradnje s ostalim sektorima i djelatnostima, a relativno je neiskorišten i veliki potencijal za suradnju sa zrelim industrijama u Hrvatskoj

sektor može biti predvodnik jačanja „kulture stvaranja“ i „kreativne ekonomije“ u hrvatskome gospodarstvu

sektor može biti nositelj inovacija, sudjelovati u inovacijskim i razvojnim procesima ostalih sektora i sudjelovati u modernizaciji hrvatske gospodarske strukture

u pojedinim pod-sektorima utvrđen je potencijal za konkuriranje na stranim tržištima na osnovi cjenovne konkurentnosti

Potrebno je odrediti okvire politika koje podržavaju kreativne i kulturne industrije te ciljanim instrumentima sustavno adresirati specifičnosti sektora i time stvoriti sektorsku politiku. Pritom je potrebno horizontalno povezivanje kulturne politike s ostalim javnim politikama - gospodarstvo, poduzetništvo, turizam, graditeljstvo, prostorno planiranje - u stvaranju vizije razvoja kreativnih i kulturnih industrija.